

HODNOCENÍ DOPORUČENÝCH POSTUPŮ PRO VÝZKUM A ÉVALUACI II

AGREE II NÁSTROJ

Překlad do českého jazyka

The AGREE Next Steps Consortium

Centrum pro klinické doporučené postupy
Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky
Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Říjen 2013

AUTORSKÁ PRÁVA A KOPÍROVÁNÍ

Tento materiál je výsledkem mezinárodní spolupráce. Může být kopírován a používán pro vzdělávací účely, programy zajišťování kvality a kritické hodnocení doporučených postupů. Nesmí být použit pro komerční účely nebo marketing produktů. Pokud existují, musejí být používány schválené neanglické jazykové verze. Jsou vítány nabídky pomoci s překladem do dalších jazyků, pokud je dodržen protokol vydaný The AGREE Research Trust.

PROHLÁŠENÍ

Nástroj AGREE II je generický nástroj vytvořený primárně pro autory a uživatele doporučených postupů jako pomůcka k hodnocení metodologické kvality doporučených postupů.

Autoři nenesou odpovědnost za nesprávné použití nástroje AGREE II.

© The AGREE Research Trust, květen 2009

DOPORUČENÁ CITACE PŮVODNÍ VERZE:

Brouwers M., Kho M.E., Browman G.P., Burgers J.S., Cluzeau F., Feder G., Fervers B., Graham I.D., Grimshaw J., Hanna S., Littlejohns P., Makarski J., Zitzelsberger L.
for the AGREE Next Steps Consortium. AGREE II: Advancing guideline development, reporting and evaluation in healthcare. Canadian Medical Association Journal. 2010; 182 (18):E839-842; doi:10.1503/090449.

FINANČNÍ PODPORA:

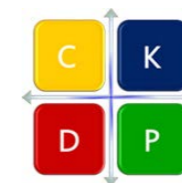
Tvorba nástroje AGREE II byla financována grantem Canadian Institutes of Health Research (FRN77822)

DALŠÍ INFORMACE O AGREE:

Kancelář projektu AGREE II, agree@mcmaster.ca
webová stránka The AGREE Research Trust, www.agreetrust.org

AGREE II česká verze: Centrum pro klinické doporučené postupy
Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky
Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
www.usl.upol.cz, radim.licenik@nhs.net

Agree II Nástroj, byl přeložen a je publikován za podpory projektu Centrum pro klinické doporučené postupy na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Registrační číslo: **CZ.1.07/2.2.00/15.0284** | Odborný garant projektu: **MUDr. Mgr. Radim Líčeník**
Hlavní řešitel projektu: **doc. PhDr. Kateřina Ivanová, Ph.D**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

© Centrum pro klinické doporučené postupy
Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky
Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, 2013

DOPORUČENÁ CITACE ČESKÉHO PŘEKladU:

Líčeník, R., Kurfürst, P., Ivanová, K. AGREE II: Nástroj pro hodnocení doporučených postupů pro výzkum a evaluaci. Univerzita Palackého v Olomouci. 2013.

FINANČNÍ PODPORA:

ESF

ISBN 978-80-244-3836-8

DALŠÍ INFORMACE O ČESKÉ VERZI AGREE:

Centrum pro klinické doporučené postupy, Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky, Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
www.usl.upol.cz, radim.licenik@nhs.net

ČLENOVÉ AGREE NEXT STEPS CONSORTIUM

Dr. Melissa C. Browsers
vedoucí výzkumné skupiny, AGREE Next Steps Consortium
McMaster University, Hamilton, Ontario, Kanada

Členové konsorcia

Dr. G. P. Browman, British Columbia Cancer Agency, Vancouver Island, Kanada
Dr. J. S. Burgers, Dutch Institute for Healthcare Improvement CBO, Nizozemí
Dr. F. Cluzeau, předseda AGREE Research Trust; St. George`s Hospital Medical School, Londýn, Velká Británie
Dr. D. Davis, Association of American Medical Colleges, Washington, DC, USA
Dr. G. Feder, University of Bristol, Velká Británie
Dr. B. Fervers, Cancer et Environement, Centre Léon Bérard, Francie
Dr. I Graham, Canadian Institutes of Health Research, Ottawa, Ontario, Kanada
Dr. J. Grimshaw, Ottawa Health Research Institute, Ontario, Kanada
Dr. S. E. Hanna, McMaster University, Hamilton, Ontario, Kanada
Ms. M. E. Kho, McMaster University, Hamilton, Ontario, Kanada
Dr. P. Littlejohns, National Institute for Health and Clinical Excellence, Londýn, Velká Británie
Ms. J. Makarski, Mc Master University, Hamilton, Ontario, Kanada
Dr. L. Zitzelsberger, Canadian Partnership Against Cancer, Ottawa, Ontario, Kanada

KLINICKÉ DOPORUČENÉ POSTUPY LÉKAŘSKÉ FAKULTY UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

Mgr. MUDr. Radim Líčeník
Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP
Northwick Park Hospital, Londýn, Velká Británie

Členové centra

Viliam Dioszegi, Lékařská fakulta UP v Olomouci
MUDr. Silvie Doubravská, Northwick Park Hospital, Londýn, Velká Británie
JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI, Právnická fakulta UP v Olomouci; Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
doc. PhDr. Kateřina Ivanová Ph.D., Ústav sociálního lékařství a zdravotní politiky Lékařské fakulty UP v Olomouci
doc. PhDr. Darja Jarošová Ph.D., Lékařská fakulta, Ostravská univerzita
MUDr. Bc. Daniela Jelenová, Lékařská fakulta UP v Olomouci; Fakultní nemocnice Olomouc
MUDr. Katarína Kliková, Lékařská fakulta UP v Olomouci, Nemocnice Vsetín
MUDr. Tomáš Kuhn, Fakultní nemocnice Ostrava
Mgr. Pavel Kurfürst, Centrum pro výuku cizích jazyků LF UP v Olomouci
MUDr. Adéla Michalcová, Medizinische Universität Wien, Allgemeines Krankenhaus, Vídeň, Rakousko
Prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc., Lékařská fakulta UP v Olomouci; Fakultní nemocnice Olomouc
MUDr. Simona Mikolajová, Lékařská fakulta UP v Olomouci; Nemocnice Hranice na Moravě
MUDr. Zdeněk Mrozek, Ph.D., Fakultní nemocnice Olomouc; viceprezident České lékařské komory
Noks Nauta, PhD., M.D., MSc., The Netherlands Society of Occupational Medicine, Utrecht, Nizozemí
MUDr. Denisa Osinová, Lékařská fakulta UP v Olomouci; Univerzitní nemocnice Martin, Slovenská republika
MUDr. Jan Přeček, Lékařská fakulta UP v Olomouci; Fakultní nemocnice Olomouc
MUDr. Eva Přečková, Poliklinika Spea, Olomouc
MUDr. Kateřina Strojilová, Městská nemocnice Ostrava
MUDr. Miloš Suchý, Lékařská fakulta UP v Olomouci; Národní referenční centrum
Jana Šašinková, Lékařská fakulta UP v Olomouci
MUDr. Michaela Špačková, Státní zdravotní ústav, Praha
JUDr. Maxim Tomoszek, Právnická fakulta UP v Olomouci
MUDr. Jan Vodička, Ph.D., Fakultní nemocnice Hradec Králové; Fakulta zdravotnických studií, Univerzita Pardubice

Obsah	
ÚVOD	7
I. PŘEHLED	7
II. POUŽITÍ AGREE II	11
III. HLAVNÍ ZDROJE A ODKAZY	11
AGREE II: USER'S MANUAL	14
II. UŽIVATELSKÁ PŘÍRUČKA: POKYNY K POUŽÍVÁNÍ AGREE II	15
I. PŘÍPRAVA K PRÁCI S AGREE II	15
III. HODNOTÍCÍ ŠKÁLA A ČÁSTI UŽIVATELSKÉ PŘÍRUČKY	16
IV. VYHODNOCOVÁNÍ AGREE II	17
V. CELKOVÉ HODNOCENÍ	18
1. DOMÉNA	19
2. DOMÉNA	24
4. DOMÉNA	39
5. DOMÉNA	43
6. DOMÉNA	49
CELKOVÉ HODNOCENÍ	52
AGREE II NÁSTROJ	53
HODNOCENÍ CELKOVÉ KVALITY DOPORUČENÉHO POSTUPU	61

ÚVOD

I. PŘEHLED

I.I. Účel nástroje AGREE II

Klinické doporučené postupy (KDP) jsou systematicky vytvářena stanoviska, pomáhající lékařům a pacientům ve specifických klinických případech rozhodovat o přiměřené zdravotní péči (1). KDP mohou navíc hrát významnou roli při tvorbě zdravotní politiky (2,3) a byly vyvinuty s cílem pokrýt celé spektrum zdravotní péče (např. podporu zdraví, screening, diagnostiku).

Potenciální přínos KDP je založen na jejich kvalitě. Pro úspěšnou implementaci výsledných doporučení je důležitá vhodná metodologie a důsledná přísná strategie procesu tvorby KDP (4-6). Kvalita KDP může být velmi různorodá. Často se stává, že některé KDP nesplňují ani její základní kritéria (7-9).

*Nástroj pro hodnocení doporučených postupů pro výzkum a evaluaci (AGREE Instrument) (10) se zabývá variabilitou kvality KDP. Za tím účelem byl AGREE vyvinut jako nástroj, který slouží k hodnocení metodologické přísnosti a transparentnosti procesu tvorby KDP. Původní nástroj AGREE byl vylepšen a vznikl nový AGREE II, který nově obsahuje i *Uživatelskou příručku* (11).*

Cílem AGREE II je vytvořit rámec pro:

1. hodnocení kvality KDP;
2. poskytnutí metodologické strategie tvorby KDP; a
3. doporučení, které informace a jakým způsobem by měly být v KDP obsaženy.

AGREE II nahrazuje původní verzi coby doporučený nástroj a může být používán jako součást měřítka celkové kvality s cílem zlepšit zdravotní péči.

I.II. Historie projektu AGREE

Původní AGREE nástroj byl publikován v roce 2003 mezinárodním týmem vědců a tvůrců KDP *AGREE Collaboration* (10). Jejich cílem bylo vytvořit nástroj pro hodnocení kvality KDP. AGREE Collaboration definovala kvalitu KDP jako „*míru jistoty, že bylo odpovídajícím způsobem vyřešeno možné zkreslení při tvorbě doporučeného postupu a že doporučení jsou interně i externě platná a uplatnitelná v praxi*“ (10). Hodnoceny jsou metody použité k tvorbě KDP, součásti vytvořených doporučení a faktory spojené s jejich přijetím uživateli. Výsledkem práce AGREE Collaboration byl původní nástroj AGREE, složený z 23 položek, uspořádaných do 6 domén. Nástroj AGREE byl přeložen do mnoha jazyků, citován ve více než 100 publikacích a je používán několika zdravotnickými institucemi. Více podrobností o původním nástroji a souvisejících publikacích je dostupných na webových stránkách AGREE Research Trust (<http://www.agreetrust.org>), což je oficiální organizace spravující záležitosti týkající se AGREE nástroje.

Podobně jako u každého nového nástroje určeného k hodnocení se ukázalo, že pro posílení jeho hodnotících vlastností a zajištění jeho použitelnosti a dostupnosti pro potenciální uživatele je nutné neustálé zdokonalování. To vedlo několik členů původního týmu k vytvoření *AGREE Next Steps Consortium* (dále jen Consortium). Cílem Consortiuma bylo dále zlepšovat hodnotící vlastnosti nástroje, včetně jeho reliability a validity, zdokonalit jednotlivé položky nástroje, aby lépe odpovídaly potřebám budoucích uživatelů a zlepšit podpůrnou dokumentaci (tj. původní výukovou příručku a uživatelskou příručku) s cílem pomoci uživatelům používat nástroj s větší jistotou.

Výsledkem tohoto snažení je AGREE II, který obsahuje novou *Uživatelskou příručku* a nástroj o 23 položkách uspořádaných do stejných 6 domén (viz níže). Uživatelská příručka vznikla výrazným přepracováním původní výukové příručky a uživatelské příručky a poskytuje přesné informace o každé z 23 položek. Tabulka 1 srovnává položky původního nástroje AGREE s AGREE II.

Tabulka 1. Srovnání položek původního nástroje AGREE a AGREE II.

Položka původního nástroje AGREE	Položka nástroje AGREE II
1. Doména: Rámec a účel	
1. Celkové cíle doporučeného postupu jsou specificky popsány.	Nezměněna
2. Klinické otázky, na které doporučený postup odpovídá, jsou konkrétně popsány.	Zdravotní otázky, na které doporučený postup odpovídá, jsou konkrétně popsány.
3. Pacienti, pro které je doporučený postup určen, jsou konkrétně popsáni.	Populace (pacienti, veřejnost atd.), pro kterou je doporučený postup určen, je konkrétně popsána.
2. Doména: Zapojení zainteresovaných osob	
4. Součástí skupiny pro tvorbu doporučeného postupu jsou odborníci ze všech relevantních oborů.	Nezměněna
5. Je brán zřetel na názory a preference pacientů.	Je brán zřetel na názory a preference cílové populace (pacienti, veřejnost atd.).
6. Skupina cílových uživatelů je v doporučeném postupu jasně definována.	Nezměněna
7. Pilotní verze doporučeného postupu byla testována na cílové populaci.	Položka vypuštěna. Zahrnuto do popisu uživatelské příručky u položky 19.

3. Doména: Přisnost tvorby	
8. Pro vyhledávání důkazů bylo použito systematických metod.	Nezměněna. Přečíslována, nyní položka 7.
9. Kritéria pro výběr důkazů jsou jasně popsána.	Nezměněna. Přečíslována, nyní položka 8.
	Nová položka 9. Silné stránky i omezení souboru důkazů jsou jasně popsány.
10. Metody pro formulaci doporučení jsou jasně popsány.	Nezměněna.
11. Při tvorbě doporučení byly zváženy přínosy, vedlejší účinky a rizika intervencí.	Nezměněna.
12. Mezi doporučeními a důkazy je explicitní vztah.	Nezměněna.
13. Doporučený postup byl před publikováním podroben nezávislé odborné oponentuře.	Nezměněna.
14. Je uveden postup aktualizace doporučeného postupu.	Nezměněna.
4. Doména: Srozumitelnost	
15. Doporučení jsou přesná a jednoznačná.	Nezměněna.

16. Jsou jasně popsány různé možnosti péče o jednotlivé stavy.	Jsou jasně popsány různé možnosti péče o jednotlivé stavy nebo zdravotní problémy.
17. Klíčová doporučení jsou snadno rozpoznatelná.	Nezměněna.
5. Doména: Použitelnost	
18. Doporučený postup je doplněn nástroji pro jeho aplikaci.	Doporučený postup nabízí návod a/nebo nástroje pro zavádění doporučení do praxe. Dále změněna doména (ze 4. Domény Srozumitelnost) a přečíslování na položku 19.
19. Případné překážky v aplikaci doporučeného postupu byly uvedeny.	Doporučený postup popisuje podpůrné nástroje a překážky jeho aplikace. PLUS změněno pořadí – přečíslována, nyní položka 18.
20. Byly zváženy možné finanční dopady aplikace doporučení.	Byly zváženy možné dopady zavedení doporučení na (finanční) zdroje.
21. Doporučený postup uvádí klíčová kritéria pro účely monitorování nebo auditu.	Doporučený postup uvádí kritéria pro monitorování nebo audit.
6. Doména: Redakční nezávislost	
22. Doporučený postup je redakčně nezávislý na instituci poskytující finanční prostředky.	Názory instituce poskytující finanční prostředky pro tvorbu KDP neovlivňují jeho obsah.
23. Byly zaznamenány střety zájmů členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu.	Byly zaznamenány a řešeny konkurenční zájmy členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu.

II. POUŽITÍ AGREE II

i) Které doporučené postupy mohou být hodnoceny nástrojem AGREE II?

Stejně jako původní nástroj, i AGREE II byl vytvořen pro hodnocení doporučených postupů vytvořených místními, regionálními, národními nebo mezinárodními skupinami nebo přidruženými vládními organizacemi. Může se jednat o původní verze či aktualizace existujících doporučených postupů.

AGREE II je generický nástroj a může být použit pro doporučené postupy zabývající se různými aspekty příslušného onemocnění, zaměřené na kteroukoliv část kontinua procesu zdravotní péče, a to včetně těch pro podporu zdraví, veřejné zdravotnictví, screening, diagnostiku, léčbu nebo intervence. Je vhodný pro doporučené postupy v tištěné i v elektronické podobě. AGREE II není v současné podobě určen pro hodnocení kvality doporučených postupů zaměřených na organizační problematiku zdravotní péče. Jeho úloha v oblasti hodnocení zdravotnických technologií zatím nebyla formálně vyhodnocena.

ii) Kdo může používat AGREE II?

Předpokládá se použití AGREE II těmito zainteresovanými skupinami :

- **poskytovatelé zdravotní péče**, kteří si sami chtějí zhodnotit kvalitu doporučených postupů dříve, než doporučení převezmou do své praxe;
- **autoři doporučených postupů**, aby se řídili strukturovanou a přísnou metodologií tvorby, aby provedli interní hodnocení s cílem zajistit správnost jejich doporučených postupů, případně aby hodnotili doporučené postupy vytvořené jinými skupinami před jejich případnou adaptací v jejich vlastním kontextu;
- **tvůrci zdravotní politiky**, aby jim pomohl rozhodnout, které doporučené postupy lze doporučit pro používání v praxi, či ovlivnit strategická rozhodnutí;
- **pedagogové, aby jim pomohl** rozvíjet schopnosti kritického hodnocení u zdravotnických pracovníků a k výuce základních dovedností důležitých pro tvorbu doporučených postupů a informování o nich.

III. HLAVNÍ ZDROJE A ODKAZY

i) AGREE Research Trust

AGREE Research Trust (ART) je nezávislá skupina založená v roce 2004 po ukončení aktivit původní pracovní skupiny AGREE Collaboration. ART je garantem AGREE II a spravuje zájmy iniciativy AGREE II, podporuje výzkumný program týkající se jeho tvorby a vystupuje jako držitel autorských práv.

Webová stránka AGREE Research Trust <http://www.agreetrust.org> poskytuje:

- kopie AGREE II k volnému stažení

- odkazy na online výukový nástroj pro AGREE II
- seznam literatury citující AGREE II a původní nástroj AGREE
- kopie původního nástroje AGREE k volnému stažení
- informace o projektech AGREE, AGREE Next Steps Consortium a původní AGREE Collaboration

ii) Jak citovat AGREE II

AGREE Next Steps Consortium (2009). The AGREE II Instrument [Electronic version]. Retrieved <Month, Day, Year>, from <http://www.agreetrust.org>.

iii) Online výukový nástroj pro AGREE II

Online výukový nástroj pro AGREE II je dostupný na adrese <http://www.agreetrust.org>.

iv) Literatura vztahující se k AGREE II

Brouwers M., Kho M.E., Browman G.P., Burgers J.S., Cluzeau F., Feder G., Fervers B., Graham I.D., Grimshaw J., Hanna S., Littlejohns P., Makarski J., Zitzelsberger L. for the AGREE Next Steps Consortium. AGREE II: Advancing guideline development, reporting and evaluation in healthcare. *Canadian Medical Association Journal*. 2010; 182 (18) :E839-842; doi:10.1503/090449.

v) Primární literatura, vztahující se k původnímu nástroji AGREE

AGREE Collaboration. Development and validation of an international appraisal instrument for assessing the quality of clinical practice guidelines: the AGREE project. *Quality and Safety in Health Care*. 2003 Feb; 12(1): 18-23.

LITERATURA

1. Woolf SH, Grol R, Hutchinson A, Eccles M, Grimshaw J. Clinical guidelines: potential benefits, limitations, and harms of clinical guidelines. *BMJ*. 1999;318(7182):527-530.
2. Committee to Advise the Public Health Service on Clinical Practice Guidelines IoM. *Clinical practice guidelines: directions for a new program*. Washington: National Academy Press; 1990.
3. Browman GP, Snider A, Ellis P. Negotiating for change. The healthcare manager as catalyst for evidence-based practice: changing the healthcare environment and sharing experience. *Healthc Pap*. 2003;3(3):10-22.
4. Grol R. Success and failures in the implementation of evidence-based guidelines for clinical practice. *Med Care*. 2001;39(8 Suppl 2):1146-54.
5. Davis DA, Taylor-Vaisey A. Translating guidelines into practice: a systematic review of theoretic concepts, practice experience and research evidence in the adoption of clinical practice guidelines. *CMAJ*. 1997;157(4):408-16.
6. Grimshaw J, Russell I. Effect of clinical guidelines on medical practice: a systematic review of rigorous evaluations. *Lancet*. 1993;342:1317-22.
7. Shaneyfelt TM, Mayo-Smith MF, Rothwangl J. Are guidelines following guidelines? The methodological quality of clinical guidelines in the peer-reviewed medical literature. *JAMA* 1999;281(20):1900-5.

8. Grilli R, Magrini N, Penna A, Mura G, Liberati A. Practice guidelines developed by specialty societies: the need for critical appraisal. *Lancet*. 2000;355:103-6.
9. Burgers JS, Fervers B, Haugh M, Brouwers M, Browman G, Phillip T, Cluzeau FA. International assessment of the quality of clinical practice guidelines in oncology using the Appraisal of Guidelines and Research and Evaluation Instrument. *J Clin Oncol*. 2004;22:2000-7.
10. AGREE Collaboration. Development and validation of an international appraisal instrument for assessing the quality of clinical practice guidelines: the AGREE project. *Qual Saf Health Care*. 2003 Feb;12(1):18-23.
11. AGREE II: Advancing the guideline development, reporting and evaluation in healthcare. Parallel publications in progress.

AGREE II: USER'S MANUAL

II. UŽIVATELSKÁ PŘÍRUČKA: POKYNY K POUŽÍVÁNÍ AGREE II

Tato Uživatelská příručka byla vytvořena pro hodnotitele jako návod na používání nástroje. Před používáním nástroje doporučujeme přečíst následující instrukce.

I. PŘÍPRAVA K PRÁCI S AGREE II

i) Doprovodné dokumenty k doporučenému postupu

Před použitím AGREE II by si uživatelé měli nejprve pečlivě přečíst celý doporučený postup. Než zahájí vlastní hodnocení, měli by se navíc pokusit získat všechny dostupné informace o procesu tvorby doporučeného postupu. Tyto informace mohou být součástí samotného doporučeného postupu nebo mohou být shrnuty v odděleném technickém dokumentu, metodologické příručce nebo v prohlášení autorů. Tyto podpůrné materiály mohou být vydány tiskem nebo mohou být veřejně dostupné na webových stránkách. Přestože jsou autoři doporučeného postupu přímo zodpovědní jeho uživatelům za poskytnutí informací o existenci a za umístění relevantních doplňkových technických a podpůrných materiálů, měli by uživatelé AGREE II vyvinout veškeré úsilí, aby je našli a zahrnuli je jako součást podkladů vhodných k hodnocení.

ii) Počet hodnotitelů

Doporučujeme, aby každý doporučený postup byl hodnocen alespoň dvěma a nejlépe čtyřmi hodnotiteli, což zvýší spolehlivost hodnocení.

STRUKTURA A OBSAH AGREE II

AGREE II se skládá z 23 klíčových položek uspořádaných do 6 domén. Poslední dvě položky slouží k celkovému hodnocení. Každá z domén podchycuje jeden podstatný a jedinečný rozměr kvality doporučeného postupu.

1. doména: Rámec a účel se zabývá celkovým cílem doporučeného postupu, specifickými zdravotními otázkami a cílovou populací (položka 1-3).

2. doména: Zapojení zainteresovaných osob posuzuje, do jaké míry byl KDP vytvořen vhodnými zainteresovanými osobami a zda představuje názory budoucích uživatelů (položka 4-6).

3. doména: Přísnost tvorby souvisí s procesem získávání a syntézy důkazů, metodami pro formulaci doporučení a jejich aktualizací (položky 7-14).

4. doména: Srozumitelnost se věnuje jazyku, struktuře a formátu doporučeného postupu (položky 15-17).

5. *doména: Použitelnost* se týká možných překážek a podpory implementace, strategií pro zlepšování přijetí doporučeného postupu a dopadů na zdroje při aplikaci doporučeného postupu (položky 18-21).

6. *doména: Redakční nezávislost* se soustřeďuje na to, aby tvorba doporučení nebyla příliš ovlivněna konkurenčními zájmy (položka 22-23).

Celkové hodnocení zahrnuje posouzení celkové kvality doporučeného postupu a doporučení, zda je vhodný pro použití v praxi.

III. HODNOTÍCÍ ŠKÁLA A ČÁSTI UŽIVATELSKÉ PŘÍRUČKY

Každá z položek AGREE II, včetně dvou položek pro celkové hodnocení, je hodnocena sedmistupňovou škálou (1 – silně nesouhlasím až 7 – silně souhlasím). Uživatelská příručka poskytuje návod na hodnocení každé položky touto sedmistupňovou škálou a obsahuje také tři dodatkové oddíly, které mají pomoci hodnotitelům při evaluaci. Tyto oddíly zahrnují Popis, Kde hledat a Jak hodnotit.

i) Hodnotící škála

Všechny položky AGREE II jsou hodnoceny na následující sedmistupňové škále:

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Hodnota 1 (silně nesouhlasím) Toto skóre je určeno pro případy, kdy chybí informace relevantní pro hodnocení položky AGREE II nebo pokud je koncept velmi špatně popsán.

Hodnota 7 (silně souhlasím) Skóre 7 by mělo být uděleno, pokud je kvalita popisu mimořádně vysoká a jsou splněna všechna kritéria a hlediska, uvedená v Uživatelské příručce.

Hodnoty mezi 2 a 6 Skóre mezi 2 a 6 je použito, pokud nejsou splněna všechna kritéria a hlediska uvedená v AGREE II. Hodnota je stanovena na základě úplnosti a kvality daného popisu a je tím vyšší, čím více je splněno kritérií a zváženo hledisek. V oddílu „Jak hodnotit“ jsou uvedeny podrobnosti hodnotících kritérií a hledisek zvláště pro každou položku nástroje.

ii) Popis

Tento oddíl definuje jasnými pojmy koncept příslušné položky a poskytuje příklady.

iii) Kde hledat

Tato část napovídá hodnotiteli, na kterém místě doporučeného postupu lze obvykle najít danou informaci. Uvedeny jsou také běžné termíny užívané k označení oddílů nebo kapitol doporučených postupů. Jde pouze o radu. Hodnotitel je zodpovědný za to, aby doporučený postup a doprovodné materiály posoudil jako celek a zaručil tak spravedlivé hodnocení.

iv) Jak hodnotit

V tomto oddíle jsou uvedeny podrobnosti hodnotících kritérií a hlediska specifická pro příslušnou položku.

- **Kritéria** určují explicitní (jednoznačné) součásti, které vyjadřují pracovní definici položky. Čím více kritérií je splněno, tím vyšší skóre by měl doporučený postup v příslušné položce získat.
- **Další hlediska** jsou uvedena pro inspiraci při hodnocení. Vždy je potřeba subjektivního rozhodnutí hodnotitelů. Čím více hledisek bylo v doporučeném postupu zvažováno, tím vyšší skóre by měl v příslušné položce získat.

Je důležité upozornit, že hodnocení doporučeného postupu vyžaduje určitou míru úsudku. Kritéria a hlediska jsou součástí AGREE II proto, aby byla vodítkem, nikoliv aby nahradila úsudek. Proto žádná z položek AGREE II neuvádí, co přesně se očekává u každého ze 7 bodů stupnice.

v) Další okolnosti použití AGREE II

Občas se může stát, že některé položky AGREE II není možné u hodnoceného doporučeného postupu použít. Například úzce zaměřený doporučený postup nemusí nabízet všechny možnosti péče (viz položka 16). V hodnotící škále AGREE II není zahrnuta možnost „neuveďeno“. Existují různé možnosti, jak tuto situaci řešit. Hodnotitel může položku při hodnocení vynechat nebo ji hodnotit skóre 1 (chybí informace) a uvést toto bodové hodnocení do kontextu. Bez ohledu na zvolenou strategii by mělo být rozhodnutí o způsobu hodnocení učiněno předem a jednoznačně popsáno. Pokud je položka vynechána, mělo by se přiměřeně upravit i počítání skóre pro danou doménu. V zásadě se strategie vynechání položky při hodnocení nedoporučuje.

IV. VYHODNOCOVÁNÍ AGREE II

Pro každou z šesti domén AGREE II je spočítáno skóre kvality. Skóre všech šesti domén jsou na sobě nezávislá a neměla by se sdružovat do jednoho skóre kvality.

i) Výpočet skóre jednotlivých domén

Skóre jednotlivých domén vzniká sečtením všech hodnot pro jednotlivé položky v doméně a určením celkového skóre jako procenta maximálního možného skóre v doméně.

Příklad:

4 hodnotitelé přidělili v 1. doméně (Rámec a účel) následující skóre:

	Položka 1	Položka 2	Položka 3	Celkem
Hodnotitel 1	5	6	6	17
Hodnotitel 2	6	6	7	19
Hodnotitel 3	2	4	3	9
Hodnotitel 4	3	3	2	8
Celkem	16	19	18	53

Nejvyšší možné skóre = 7 (silně souhlasím) x 3 (položky) x 4 (hodnotitelé) = 84

Nejnižší možné skóre = 1 (silně nesouhlasím) x 3 (položky) x 4 (hodnotitelé) = 12

Celkové skóre pro doménu bude:

Získané skóre – Nejnižší možné skóre
 Nejvyšší možné skóre – Nejnižší možné skóre

$$\frac{53 - 12}{84 - 12} \times 100 = \frac{41}{72} \times 100 = 0,5694 \times 100 = 57 \%$$

Pokud nejsou některé položky zahrnuty, je nutné provést odpovídající úpravy výpočtů nejvyššího a nejnižšího možného počtu bodů.

ii) Interpretace skóre jednotlivých domén

Ačkoliv jsou skóre pro jednotlivé domény užitečné pro srovnávání doporučených postupů a vypovídají o tom, zda by měl být doporučený postup doporučen k použití, AGREE Next Steps Consortium neurčilo minimální skóre či vzorce rozložení bodového hodnocení napříč oblastmi, které by rozlišily doporučené postupy vysoké a nízké kvality. Toto rozhodnutí by měl udělat uživatel s přihlédnutím k okolnostem, za jakých byl AGREE II použit.

V. CELKOVÉ HODNOCENÍ

Po zhodnocení všech 23 položek AGREE II následují dvě položky pro celkové hodnocení. Celkové hodnocení vyžaduje, aby hodnotitel posoudil kvalitu doporučeného postupu s přihlédnutím ke kritériím hodnoceným během celého procesu. Hodnotitel se také vyjádří, jestli doporučuje použití doporučeného postupu v praxi.

Na následujících stranách jsou doporučení pro hodnocení každé z 23 položek AGREE II podle oblastí v průběhu hodnocení doporučeného postupu. Každá položka obsahuje popis, rady kde najít informace o položce a návod jak hodnotit.

PRŮVODCE HODNOCENÍM JEDNOTLIVÝCH POLOŽEK AGREE II

1. DOMÉNA RÁMEC A ÚČEL

1. Celkové cíle doporučeného postupu jsou specificky popsány.
2. Zdravotní otázky, na které doporučený postup odpovídá, jsou konkrétně popsány.
3. Populace (pacienti, veřejnost atd.), pro kterou je doporučený postup určen, je konkrétně popsána.

RÁMEC A ÚČEL

1. Celkové cíle doporučeného postupu jsou specificky popsány.

1
silně nesouhlasím

2

3

4

5

6

7
silně souhlasím

Komentář

POPIS

Tato položka se zabývá potenciálním vlivem doporučeného postupu na zdraví společnosti a populace pacientů nebo jednotlivců. Celkové cíle doporučeného postupu by měly být podrobně popsány a očekávané přínosy doporučeného postupu pro zdraví by měly být specifické pro daný klinický problém nebo zdravotní téma. Taková specifická konstatování by například byla:

- Prevence (dlouhodobá) komplikací diabetes mellitus.
- Snižování rizika dalších kardiovaskulárních příhod u pacientů po prodělaném srdečním infarktu.
- Nejúčinnější strategie screeningu kolorektálního karcinomu v populaci.
- Doporučení pro co nejúčinnější léčbu a péči o pacienty s diabetes mellitus.

KDE HLEDAT

Popis rámce a účelu hledejte v úvodních odstavcích či kapitolách doporučeného postupu. V některých případech jsou zdůvodnění účelu nebo potřeby doporučeného postupu popsány v samostatném dokumentu, například v návrhu doporučeného postupu. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: úvod, rámec, účel, zdůvodnění, podklady a cíle.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- zaměření intervencí (tj. prevence, screening, diagnostika, léčba atd.)
- očekávaný přínos nebo výsledek
- cílové skupiny (např. populace pacientů, společnost)

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?

RÁMEC A ÚČEL

2. Zdravotní otázky, na které doporučený postup odpovídá, jsou konkrétně popsány.

1
silně nesouhlasím

2

3

4

5

6

7
silně souhlasím

Komentář

POPIS

Součástí doporučeného postupu by měl být podrobný popis zdravotní otázky, kterou řeší, a to především u klíčových doporučení (viz položka 17). Nemusí být ve formě otázky. Příklady:

- Kolikrát za rok by měl být u pacientů s diabetes mellitus stanoven HbA1c?
- Jaká by měla být denní dávka Aspirinu u pacientů s diagnostikovaným akutním srdečním infarktem?
- Snižuje populační screeningové vyšetření stolice na okultní krvácení mortalitu kolorektálního karcinomu?
- Je self-monitoring účinný pro kontrolu glykémie u pacientů s diabetes mellitus 2. typu?

KDE HLEDAT

Popis základního rámce a účelu hledejte v úvodních odstavcích či kapitolách doporučeného postupu. Někdy jsou otázky popsány v odděleném dokumentu, například v popisu vyhledávání. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: otázky, rámec, účel, zdůvodnění, prostředí a kontext zdravotní péče.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- cílová populace
- intervence nebo expozice
- srovnání (pokud je to vhodné)
- výsledek (výsledky)
- prostředí nebo kontext zdravotní péče

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?

- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Obsahuje zdravotní otázka dostatek informací, aby mohla být kýmkoli zahájena tvorba doporučeného postupu na dané téma nebo k pochopení zaměření na cílovou skupinu pacientů či populace a kontextu popsaného v doporučeném postupu?

RÁMEC A ÚČEL

3. Populace (pacienti, veřejnost atd.), pro kterou je doporučený postup určen, je konkrétně popsána.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Doporučený postup by měl poskytovat jednoznačný popis cílové populace (například pacienti, veřejnost atd.). Poskytnuty mohou být i údaje o věkovém rozmezí cílové skupiny, pohlaví, popis klinického stavu nebo přidružených onemocnění. Například:

- Doporučený postup pro péči o pacienty s diabetes mellitus zahrnuje pouze pacienty s diabetes mellitus 2. typu a vylučuje pacienty s přidruženými kardiovaskulárními chorobami.
- Doporučený postup pro péči o pacienty s depresí zahrnuje pouze pacienty s těžkou depresí podle kritérií DSM-IV a vylučuje pacienty s psychotickou symptomatologií a děti.
- Doporučený postup pro screening karcinomu prsu zahrnuje pouze ženy ve věku 50 až 70 let bez předchozího nádorového onemocnění v osobní i rodinné anamnéze.

KDE HLEDAT

Popis cílové populace hledejte v úvodních odstavcích či kapitolách doporučeného postupu. Tato položka rovněž pokrývá jasně vyjádřené vyloučení určité populace (například dětí). Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: populace pacientů, cílová populace, rámec, účel.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- cílová populace, pohlaví a věk
- klinický stav (pokud je relevantní)
- závažnost nebo stadium onemocnění (pokud je relevantní)
- přidružená onemocnění (pokud jsou relevantní)
- vyloučená populace (pokud je relevantní)

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jsou údaje o cílové populaci natolik specifické, aby mohl být doporučený postup použit u správných a vhodných jedinců?

2. DOMÉNA

ZAPOJENÍ ZAINTERESOVANÝCH OSOB

4. Součástí skupiny pro tvorbu doporučeného postupu jsou odborníci ze všech relevantních oborů.

5. Je brán zřetel na názory a preference cílové populace (pacienti, veřejnost atd.).

6. Skupina cílových uživatelů je v doporučeném postupu jasně definována.

ZAPOJENÍ ZAINTERESOVANÝCH OSOB

4. Součástí skupiny pro tvorbu doporučeného postupu jsou odborníci ze všech relevantních oborů.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Tato položka se týká odborníků, kteří se v určité fázi podíleli na tvorbě doporučeného postupu. Mohou to být členové vedení, výzkumného týmu podílejícího se na výběru a tvorbě literárního přehledu či hodnocení důkazů a jednotlivci podílející se na formulaci konečných doporučení. *Externí oponenti doporučeného postupu jsou z této položky vyloučeni (viz položka 13). Vyloučení jsou také zástupci cílové populace (viz položka 5).* Měly by být poskytnuty informace o složení, oboru a odbornosti členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu.

KDE HLEDAT

Složení pracovní skupiny pro tvorbu doporučeného postupu hledejte v úvodních odstavcích či kapitolách, v poděkování nebo v přílohách. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: metody, seznam členů panelu pro doporučený postup, poděkování a přílohy.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

O každém členovi pracovní skupiny pro tvorbu doporučeného postupu jsou uvedeny následující údaje:

- jméno
- odborná kvalifikace (například neurolog, metodolog)
- pracoviště (například Nemocnice Tábor)
- územní příslušnost (např. Česká republika, Jihočeský kraj)
- popis role v pracovní skupině

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?

- Jsou členové pracovní skupiny vhodně vybráni vzhledem k tématu a oblasti zaměření? Potenciální kandidáti mohou být lékaři, odborníci na dané téma, vědci, političtí činitelé, úředníci a plátcí.
- Je členem pracovní skupiny minimálně jeden odborník na metodologii (například odborník na systematické přehledy, epidemiolog, statistik, vědecký knihovník atd.)?

ZAPOJENÍ ZINTERESOVANÝCH OSOB

5. Je brán zřetel na názory a preference cílové populace (pacienti, veřejnost a podobně).

1
silně nesouhlasím

2

3

4

5

6

7
silně souhlasím

Komentář

POPIS

Na tvorbu doporučených postupů by měly mít vliv informace o zkušenostech a očekáváních cílové populace. Existují různé metody, jak zajistit, aby stanoviska zainteresovaných osob ovlivňovala různé fáze tvorby doporučeného postupu. Například formální konzultace s pacienty či veřejností s cílem určit nejdůležitější témata, účast těchto osob ve skupině pro tvorbu doporučeného postupu nebo externí posouzení návrhů doporučeného postupu těmito osobami. Další možností je získat informace z rozhovorů s těmito zainteresovanými osobami nebo z publikovaných průzkumů hodnot, preferencí či zkušeností pacientů nebo veřejnosti. Mělo by být zřejmé, že některé z těchto metod byly uplatněny a bylo přihlédnuto k názorům zainteresovaných osob.

KDE HLEDAT

Informace hledejte v odstavcích o procesu tvorby doporučeného postupu. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: rámec, metody, seznam členů panelu pro doporučený postup, externí oponentura a stanoviska cílové populace.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis strategie použité k získání názorů a preferencí pacientů či veřejnosti (například účast ve skupině pro tvorbu doporučeného postupu, literární přehled hodnot a preferencí)
- metody vyhledávání preferencí a názorů (například důkazy v literatuře, šetření, focus groups)
- výstupy či informace získané z informací pro pacienty a veřejnost
- popis toho, jak byly získané informace použity pro ovlivnění procesu tvorby doporučeného postupu nebo vytváření doporučení

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?

ZAPOJENÍ ZINTERESOVANÝCH OSOB

6. Skupina cílových uživatelů je v doporučeném postupu jasně definována.

1								7
silně nesouhlasím	2	3	4	5	6			silně souhlasím

Komentář

POPIS

Skupina cílových uživatelů by měla být v doporučeném postupu jasně definována, aby potenciální uživatel mohl ihned rozhodnout, zda je pro něj doporučený postup relevantní. Například cílovými uživateli doporučeného postupu pro bolest dolní části zad mohou být praktičtí lékaři, neurologové, ortopedi, revmatologové a fyzioterapeuti.

KDE HLEDAT

Popis cílových uživatelů hledejte v úvodních odstavcích či kapitolách doporučeného postupu. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: cíloví uživatelé a předpokládaní uživatelé

JAK HODNOTIT**Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:**

- jasný popis skupiny předpokládaných uživatelů, jimž je doporučený postup určen (například lékaři specialisté, praktičtí lékaři, pacienti nebo pracovníci zdravotnického či provozního managementu)
- popis použití doporučeného postupu cílovými uživateli (např. ovlivnění klinického rozhodovacího procesu, ovlivnění tvorby zdravotní politiky, ovlivnění standardů péče)

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Odpovídají cíloví uživatelé rámci doporučeného postupu?

3. DOMÉNA

PŘÍSNOST TVORBY

7. Pro vyhledávání důkazů bylo použito systematických metod.
8. Kritéria pro výběr důkazů jsou jasně popsána.
9. Silné stránky i omezení souboru důkazů jsou jasně popsány.
10. Metody pro formulaci doporučení jsou jasně popsány.
11. Při tvorbě doporučení byly zváženy přínosy, vedlejší účinky a rizika intervencí.
12. Mezi doporučeními a důkazy je explicitní vztah.
13. Doporučený postup byl před publikováním podroben nezávislé odborné oponentuře.
14. Je uveden postup aktualizace doporučeného postupu.

PŘÍSNOST TVORBY

7. Pro vyhledávání důkazů bylo použito systematických metod.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Měly by být uvedeny podrobné údaje o strategii použité při vyhledávání důkazů, včetně vyhledávaných výrazů, použitých zdrojů, a o časovém rozmezí pro publikace zahrnuté do vyhledávání. Zdroje mohou zahrnovat elektronické databáze (například MEDLINE, EMBASE, CINAHL), databáze systematických přehledů (například Cochrane Library, DARE), ručně prohledávané časopisy, příspěvky z konferencí a jiné databáze doporučených postupů (například US National Guideline Clearinghouse, German Guidelines Clearinghouse). Strategie vyhledávání by měla být co nejkomplexnější, prováděná tak, aby nedocházelo ke zkreslení, a dostatečně podrobně popsána pro případné opakování.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících proces tvorby doporučeného postupu. Někdy je vyhledávací strategie popsána v samostatných dokumentech nebo přílohách. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: metody, strategie vyhledávání literárních zdrojů a přílohy.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- názvy použitých elektronických databází nebo zdrojů důkazů jsou explicitně uvedeny (například MEDLINE, EMBASE, PsychINFO, CINAHL)
- časová rozmezí publikace vyhledávané literatury (například od 1. ledna 2004 do 31. prosince 2010)
- použité vyhledávací pojmy (například textové výrazy, rejstříkové výrazy, podtituly)
- úplná strategie vyhledávání (dostupná pravděpodobně jako příloha)

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?

- Je vyhledávání relevantní a přiměřené tak, aby byla zodpovězena zdravotní otázka (například byly použity všechny relevantní databáze a vhodné vyhledávací termíny)?
- Jsou poskytnuty dostatečné informace, aby mohl kdokoliv vyhledávání zopakovat?

PŘÍSNOST TVORBY

8. Kriteria pro výběr důkazů jsou jasně popsána.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

POPIS

Měla by být uvedena kritéria pro zahrnutí či vyloučení důkazů získaných vyhledáváním. Tato kritéria by měla být explicitně popsána a měly by být jasně uvedeny důvody pro zahrnutí a vyloučení důkazů. Autoři doporučeného postupu se mohou například rozhodnout zahrnout pouze důkazy založené na randomizovaných klinických studiích a vyloučit články psané v jiném jazyce než v angličtině.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících proces tvorby doporučeného postupu. Někdy jsou zahrnující nebo vylučující kritéria pro výběr důkazů popsána v samostatných dokumentech nebo přílohách. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: metody, vyhledávání v literatuře, zahrnující/vylučující kritéria a přílohy.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis zahrnujících kritérií, včetně
 - ✓ popisu cílové populace (pacienti, veřejnost atd.)
 - ✓ designu studie
 - ✓ srovnání (pokud je relevantní)
 - ✓ výstupů
 - ✓ jazyka (pokud je relevantní) a kontextu (pokud je relevantní)
- popis vylučujících kritérií (pokud je to relevantní; např. při konstatování „zdroje pouze v anglickém jazyce“, uvedené v seznamu zahrnujících kritérií, již logicky není potřeba uvádět podmínku „neanglická literatura“ v souhrnu kritérií vylučujících).

Další HL EDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Dá se obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Je výběr zahrnujících a vylučujících kritérií zdůvodněn?
- Jsou zahrnující a vylučující kritéria v souladu se zdravotními otázkami?
- Jsou jakékoliv důvody domnívat se, že nebyla brána v úvahu relevantní literatura?

PŘÍSNOST TVORBY

9. Silné stránky i omezení souboru důkazů jsou jasně popsány.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Měla by být uvedena stanoviska zdůrazňující silné stránky a omezení důkazů. Tato stanoviska by měla zahrnovat (za použití neformálních nebo formálních nástrojů či metod) takový výslovný popis, aby bylo možné zhodnotit a popsat riziko zkreslení jednotlivých studií a/nebo specifických výstupů, nebo výslovný komentář k důkazům shromážděným ve všech studiích. Tyto informace mohou mít nejrůznější podobu, například: použití tabulek komentujících různé oblasti kvality; použití formálního nástroje nebo strategie (např. škála Jadad, metoda GRADE); nebo popis v textu.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících proces tvorby doporučeného postupu, informace o tom, jak byla popsána metodologická kvalita studií (např. riziko zkreslení). Pro přehled kvality důkazů jsou často použity tabulky. Některé doporučené postupy jasně rozlišují mezi popisem a interpretací důkazů, například v oddílu výsledky a v oddílu diskuze.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis toho, jak bylo hodnoceno zkreslení a jak bylo interpretováno členy skupiny pro tvorbu doporučeného postupu
- hlediska, podle kterých by se měly koncipovat popisy:
 - ✓ v důkazech je uveden design studií
 - ✓ metodologická omezení studií (výběr vzorků, zaslepení, zaslepení alokace pacientů, analytické metody)
 - ✓ byla zvážena přiměřenost nebo relevance primárních a sekundárních výstupů
 - ✓ konzistence výsledků napříč studiemi
 - ✓ trend shodných výsledků napříč studiemi
 - ✓ míra prospěchu ve srovnání s mírou poškození
 - ✓ použitelnost v klinické praxi

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jsou popisy přiměřené, nezaujaté a nezkreslené? Jsou popisy úplné?

PŘÍSNOST TVORBY

10. Metody pro formulaci doporučení jsou jasně popsány.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Měl by být uveden popis metod použitých pro formulaci doporučení a popis toho, jak bylo dosaženo konečných rozhodnutí. Metody mohou například zahrnovat systém hlasování, neformální konsenzus a techniky formálního konsenzu (např. Delfská metoda, Glaserova technika). Měly by být specifikovány oblasti neshod a postupy při jejich řešení.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících proces tvorby doporučeného postupu. Někdy jsou metody použité pro formulaci doporučení popsány v samostatných dokumentech nebo v příloze doporučeného postupu. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: metody a proces tvorby doporučeného postupu.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis procesu tvorby doporučení (např. kroky použité v modifikované delfské metodě, postupy použité při hlasování)
- výstupy procesu tvorby doporučení (např. míra konsenzu, kterého bylo dosaženo modifikovanou delfskou metodou, výstupy hlasování)
- popis toho, jak proces ovlivnil doporučení (např. jak výsledky delfské metody ovlivnily konečná doporučení, soulad mezi doporučeními a závěrečným hlasováním)

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Byla vytvořena doporučení výsledkem formálního procesu?
- Byly použité metody vhodné?

PŘÍSNOST TVORBY

11. Při tvorbě doporučení byly zváženy přínosy, vedlejší účinky a rizika intervencí.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Při tvorbě doporučení by měly být zváženy přínosy, vedlejší účinky a rizika. Například v doporučeném postupu pro péči o pacienty s nádorem prsu mohou být diskutovány její celkové účinky ve vztahu k různým výstupům péče. Těmi mohou být: přežití, kvalita života, nežádoucí účinky, léčba symptomů nebo diskuze srovnávající navzájem dvě možnosti léčby. Mělo by být zřejmé, že těmto otázkám byla věnována náležitá pozornost.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících proces tvorby doporučeného postupu, kde jsou informace popisující soubor důkazů, jejich interpretaci a přenos do praktických doporučení. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: metody, interpretace, diskuze a doporučení.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- podpůrná data a informace týkající se přínosů
- podpůrná data a informace týkající se poškození, vedlejších účinků a rizik
- informace o vzájemné vyváženosti a souvislosti mezi přínosy a poškozeními, vedlejšími účinky a riziky
- doporučení odrážejí skutečnost, že byly brány do úvahy jak přínosy, tak možná poškození, vedlejší účinky a rizika

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Je diskuze integrální součástí procesu tvorby doporučeného postupu? (např. probíhají diskuze již během tvorby doporučení nebo spíše až dodatečně po jeho vytvoření)
- Zvažovala skupina pro tvorbu doporučeného postupu ve stejné míře přínosy i poškození?

PŘÍSNOST TVORBY

12. Mezi doporučeními a důkazy je explicitní vztah.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Doporučený postup by měl explicitně vyjadřovat vztah mezi doporučeními a důkazy, na kterých jsou založeny. Uživatel doporučeného postupu by měl být schopen rozpoznat důkazy, které jsou relevantní ke konkrétnímu doporučení.

KDE HLEDAT

Definujte a zhodnoťte doporučení v doporučeném postupu a oddíl popisující soubor důkazů, na nichž jsou založena. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: doporučení a klíčové důkazy.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- doporučený postup popisuje, jakým způsobem skupina pro jeho tvorbu dávala do souvislosti a používala důkazy při tvorbě doporučení
- každé doporučení je spojeno s popisem či odstavcem věnovaným klíčovému důkazu nebo seznamem literatury
- doporučení jsou spojena se souhrnem důkazů, tabulkami důkazů v oddílu výsledky

Další HLEDISKA:

- Je mezi důkazy a doporučeními shoda?
- Je jednoduché v doporučeném postupu najít spojení mezi doporučeními a podpůrnými důkazy?
- Pokud důkazy chybí nebo jsou doporučení primárně postavena na konsenzu názorů členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu spíše než na důkazech, je tato skutečnost jasně uvedena a popsána?

PŘÍSNOST TVORBY

13. Doporučený postup byl před publikováním podroben nezávislé odborné oponentuře.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Doporučený postup by měl být před zveřejněním podroben externí oponentuře. Oponenti by neměli být členy skupiny pro tvorbu doporučeného postupu. Mezi oponenty by měli být odborníci jak v klinické oblasti, tak v metodologii. Mohou to být také zástupci cílové populace (pacienti, veřejnost). Měl by být uveden popis metod použitých při externí oponentuře doporučeného postupu, jehož součástí může být seznam oponentů a jejich institucionální příslušnost.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících proces tvorby doporučeného postupu a v oddíle poděkování. Příklady běžných názvů oddílů nebo kapitol, ve kterých mohou být nalezeny potřebné informace: metody, výsledky, interpretace a poděkování.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- účel a záměr externí oponentury (např. zlepšit kvalitu, získat zpětnou vazbu pro pracovní verze doporučení, posoudit použitelnost a proveditelnost, šířit důkazy)
- metody použité pro externí oponenturu (např. hodnotící škála, otázky s volnou tvorbou odpovědi)
- informace o externích oponentech (např. počet, typ, zaměstnání)
- výstupy a informace získané externí oponenturou (např. přehled klíčových zjištění)
- popis toho, jak byly poznatky získané externí oponenturou použity v procesu tvorby doporučeného postupu a/nebo tvorby doporučení (např. panel pro doporučený postup vzal výsledky recenze v úvahu při tvorbě konečných doporučení)

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jsou externí oponenti vhodně a přiměřeně vybráni vzhledem k základnímu rámci doporučeného postupu? Existoval důvod pro výběr právě těchto oponentů?

- Jak byly informace z externí oponentury využity skupinou pro tvorbu doporučeného postupu?

PŘÍSNOST TVORBY

14. Je uveden postup aktualizace doporučeného postupu.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Doporučené postupy musí odrážet současný vědecký výzkum. V doporučeném postupu by měl být jasně uveden postup aktualizace. Například je stanoven časový plán nebo je vytvořen stálý panel, který pravidelně dostává aktualizované literární přehledy a provádí v doporučeném postupu potřebné změny.

KDE HLEDAT

Hledejte v úvodních odstavcích, odstavcích popisujících proces tvorby doporučeného postupu a závěrečných odstavcích. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: metody, aktualizace a datum vytvoření doporučeného postupu.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- stanovisko, že doporučený postup bude aktualizován
- jasně stanovený časový interval nebo přesná kritéria pro rozhodnutí, kdy bude aktualizace provedena
- je uvedena metodika procesu aktualizace

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Je uveden dostatek informací o tom, kdy bude doporučený postup aktualizován nebo podle jakých kritérií bude aktualizace zahájena?

4. DOMÉNA

SROZUMITELNOST

15. Doporučení jsou přesná a jednoznačná.

16. Jsou jasně popsány různé možnosti péče o jednotlivé stavy nebo zdravotní problémy.

17. Klíčová doporučení jsou snadno rozpoznatelná.

SROZUMITELNOST

15. Doporučení jsou přesná a jednoznačná.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Doporučení by mělo poskytovat konkrétní a přesný popis toho, která z možností je přiměřená v různých situacích a pro jakou populaci, a to na základě důkazů.

- Příklad specifického doporučení: U dětí ve věku dvou let a starších s diagnózou akutního zánětu středního ucha, by měla být předepsána antibiotika, pokud bolest trvá déle než tři dny nebo pokud se po vyšetření bolest zhorší, i přes adekvátní podávání analgetik; v takových případech by měl být podáván Amoxicillin po dobu 7 dnů (s přiloženým dávkovacím schématem).
- Příklad vágního doporučení: Antibiotika jsou indikována v případech s abnormálním nebo komplikovaným průběhem.

Je nutné poznamenat, že v některých případech nejsou důkazy zcela jednoznačné a může pano- vat nejistota ohledně nejlepší terapeutické volby. V takovém případě by měla být nejistota uvede- na v doporučeném postupu.

KDE HLEDAT

Definujte a zhodnoťte doporučení v doporučeném postupu. Příklady běžných ná- zvu částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: doporučení a souhrn.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis doporučované činnosti
- určení záměru nebo účelu doporučované činnosti (např. zlepšit kvalitu života, snížit nežá- doucí účinky)
- určení relevantní populace (např. pacienti, veřejnost)
- upozornění na negativní vymezení, pokud je relevantní (např. pacienti nebo stavy na které se doporučení nevztahují)

Další HLEDISKA:

- Je v případě vícečetných doporučení (např. terapeutické doporučené postupy) jasné, na koho se které doporučení vztahuje?
- V případě, že panuje nejistota v interpretaci a diskuzi o důkazech, je zohledněna v doporučeních a jasně uvedena?

SROZUMITELNOST**16. Jsou jasně popsány různé možnosti péče o jednotlivé stavy nebo zdravotní problémy.**

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Doporučený postup zaměřený na péči o pacienty by měl brát v úvahu různé možnosti screeningu, prevence, diagnostiky nebo léčby stavu, kterého se týká. Tyto možnosti by měly být v doporučeném postupu jasně popsány.

Například doporučení pro péči o pacienty s depresí mohou obsahovat následující možnosti léčby:

- Léčba tricyklickými antidepresivy
- Léčba antidepresivy SSRI (selektivní inhibitory zpětného vychytávání serotoninu)
- Psychoterapie
- Kombinace farmakologické léčby a psychoterapie

KDE HLEDAT

Prohlédněte doporučení a důkazy, na kterých jsou založeny. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: souhrn, doporučení, diskuze, možnosti léčby, alternativy léčby.

JAK HODNOTIT**Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:**

- popis možností
- popis populace nebo klinické situace, která je pro každou z možností nejvhodnější

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Týká se tato položka doporučeného postupu se širším nebo užším zaměřením? Tato položka může být více relevantní pro doporučené postupy se širokým záběrem (např. ty, které se spíše zabývají komplexní péčí o stavy nebo problémy, než ty zaměřené na určitý soubor intervencí pro specifické stavy nebo problémy).

SROZUMITELNOST

17. Klíčová doporučení jsou snadno rozpoznatelná.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Uživatelé by měli být schopni snadno najít nejvíce relevantní doporučení. Tato doporučení odpovídají na hlavní otázky, kterými se doporučený postup zabývá a lze je rozpoznat různými způsoby. Mohou být například shrnuta v rámečku, vytištěna tučně, podtržena nebo mohou mít podobu vývojových diagramů nebo algoritmů.

KDE HLEDAT

Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: souhrn, závěry a doporučení. Některé doporučené postupy obsahují samostatný souhrn s klíčovými doporučeními (např. průvodce pro rychlou orientaci).

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis doporučení je shrnut v rámečku, tučným či podtrženým písmem nebo ve formě vývojových diagramů nebo algoritmů
- specifická doporučení jsou sdružena do jednoho oddílu

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jsou klíčová doporučení vhodně vybrána a odrážejí klíčová sdělení doporučeného postupu?
- Jsou specifická doporučení sdružena do oddílu blízko přehledu hlavních důkazů?

5. DOMÉNA

POUŽITELNOST

18. Doporučený postup popisuje podpůrné nástroje a překážky jeho aplikace.

19. Doporučený postup nabízí návod a/nebo nástroje pro zavádění doporučení do praxe.

20. Byly zváženy možné dopady zavedení doporučení na zdroje.

21. Doporučený postup uvádí kritéria pro monitorování a/nebo audit.

POUŽITELNOST

18. Doporučený postup popisuje podpůrné nástroje a překážky jeho aplikace.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Mohou existovat usnadňující činitelé a překážky, které ovlivňují uplatnění doporučení v praxi. Například:

- Doporučený postup pro péči o pacienty s cévní mozkovou příhodou může doporučovat koordinaci péče prostřednictvím iktových jednotek a iktových center. V určitém regionu může existovat zvláštní systém financování zdravotní péče, který umožňuje vytvoření iktových jednotek.
- Doporučený postup pro diabetes mellitus v primární péči může vyžadovat, aby pacienti byli vyšetřeni a sledováni na specializovaných diabetologických pracovištích. V regionu nemusí být k dispozici dostatečný počet specializovaných lékařů k tomu, aby bylo možné pracoviště vytvořit.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách o zpřístupňování či implementaci doporučeného postupu, případně (pokud existují) dalších materiálů, obsahujících konkrétní plány nebo strategie. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: překážky, využití doporučeného postupu a ukazatele kvality.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- uvedení usnadňujících a znesnadňujících činitelů, které byly zváženy
- metody, pomocí kterých byly informace týkající se usnadňujících činitelů a překážek implementace doporučení získány (např. zpětná vazba od klíčových zainteresovaných osob, pilotní testování doporučených postupů před širší implementací)
- uvedení či popis typů usnadňujících činitelů a překážek, které vyplynuly z šetření (např. lékaři mají potřebné dovednosti k poskytnutí doporučené péče, není k dispozici dostatečné vybavení, aby mohlo být poskytnuto mamografické vyšetření ve všech indikovaných případech)
- popis, jak tyto informace ovlivnily proces tvorby doporučeného postupu a/nebo vznik doporučení

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jsou v doporučeném postupu navrženy konkrétní postupy k překonání překážek implementace?

POUŽITELNOST

19. Doporučený postup nabízí návod a/nebo nástroje pro zavádění doporučení do praxe.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Aby byl doporučený postup účinný, musí být zpřístupněn a implementován spolu s doplňujícími materiály. Mezi ně může například patřit: shrnující materiál, průvodce pro rychlou orientaci, vzdělávací nástroje, výsledky pilotní studie, letáky pro pacienty nebo počítačová podpora.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách o zpřístupňování či implementaci doporučeného postupu nebo pokud možno v doprovodných materiálech, které byly vytvořeny k podpoře zpřístupnění a implementace doporučeného postupu. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: nástroje, zdroje, implementace a přílohy.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- oddíl doporučeného postupu o implementaci
- nástroje a zdroje usnadňující aplikaci:
 - ✓ materiály shrnující doporučený postup
 - ✓ odkazy na kontrolní seznamy a algoritmy
 - ✓ odkazy na příručky „jak na to“
 - ✓ řešení související s analýzou překážek (viz Položka 18)
 - ✓ nástroje využívající usnadňující faktory doporučeného postupu (viz Položka 18)
 - ✓ výstupy a poučení z pilotního testu
- pokyny pro uživatele jak získat přístup k nástrojům a zdrojům

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jsou uvedeny informace o tvorbě nástrojů pro implementaci a o postupech jejich validace?

POUŽITELNOST

20. Byly zváženy možné dopady zavedení doporučení na zdroje.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Zavedení doporučení do praxe může vyžadovat dodatečné zdroje. Například může vzniknout potřeba většího množství specializovaného personálu, nového vybavení a nákladné farmakoterapie. To může mít finanční dopad na rozpočty zdravotní péče. V doporučeném postupu by měl být diskutován možný dopad zaváděného doporučení na finanční zdroje.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách o zpřístupňování či implementaci doporučeného postupu, případně – pokud existují – dalších materiálů obsahujících konkrétní plány nebo strategie implementace. V některých doporučených postupech jsou finanční dopady uvedeny v odstavcích pojednávajících o důkazech nebo rozhodnutích vedoucích k tvorbě doporučení. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: metody, analýza nákladů a užitečnosti, nákladová efektivita, pořizovací náklady a dopady na rozpočet.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- uvedení zvažovaných typů ekonomických informací (např. ekonomická hodnocení, pořizovací náklady na léky)
- metody, kterými byly finanční informace získávány (např. součástí skupiny pro tvorbu doporučeného postupu byl zdravotnický ekonom, pro posouzení konkrétního léku byly využity metody hodnocení zdravotnických technologií a podobně)
- uvedení či popis ekonomických informací, které vyplynuly z šetření (např. konkrétní pořizovací náklady na léky na jeden léčebný cyklus)
- popis toho, jak byly získané informace využity v procesu tvorby doporučeného postupu nebo doporučení

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Podíleli se na zjišťování a analýze finančních informací vhodní odborníci?

POUŽITELNOST

21. Doporučený postup uvádí kritéria pro monitorování a/nebo audit.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Evaluace používání doporučení v praxi může zvýšit míru jejich dalšího používání. To vyžaduje jasně definovaná kritéria, vycházející z klíčových doporučení. Kritéria mohou zahrnovat měření procesu, měření chování, měření klinických nebo zdravotních výstupů. Příklady monitorování a kritéria auditu jsou:

- HbA1c by měl být < 8.0 %
- hodnota diastolického tlaku krve by měla být < 95 mmHg
- 80 % populace ve věku nad 50 let by mělo podstoupit screeningové vyšetření kolorektálního karcinomu testem na přítomnost okultního krvácení ve stolici
- pokud potíže provázející akutní zánět středního ucha trvají déle než tři dny, měl by být předepsán Amoxicillin

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách o auditu nebo monitoringu používání doporučeného postupu, případně (pokud existují) v dalších materiálech obsahujících konkrétní plány nebo strategie evaluace. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: doporučení, ukazatele kvality a kritéria pro audit.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- uvedení kritérií pro hodnocení implementace doporučeného postupu nebo dodržování doporučením
- kritéria pro hodnocení dopadu implementace doporučení
- rady týkající se frekvence a trvání měření
- popis nebo operační definice měření kritérií

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?

- Poskytuje doporučený postup spektrum kritérií, včetně měření procesu, měření chování, měření klinických nebo zdravotních výstupů?

6. DOMÉNA

EDIČNÍ NEZÁVISLOST

22. Názory instituce poskytující finanční prostředky pro tvorbu doporučeného postupu neovlivnily jeho obsah.

23. Byly zaznamenány a řešeny konkurenční zájmy členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu.

EDIČNÍ NEZÁVISLOST

22. Názory instituce poskytující finanční prostředky pro tvorbu doporučeného postupu neovlivnily jeho obsah.

1	2	3	4	5	6	7
silně nesouhlasím						silně souhlasím

Komentář

POPIS

Tvorba mnoha doporučených postupů je financována z externích zdrojů (např. vládou, odbornými společnostmi, charitativními organizacemi, farmaceutickými firmami). Podpora může být ve formě finančního příspěvku pro celý proces tvorby doporučeného postupu nebo jeho část (např. vytištění doporučených postupů). Mělo by být jasně uvedeno, že zájmy nebo názory instituce, poskytující finanční prostředky, neovlivnily konečná doporučení.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách o procesu tvorby doporučeného postupu nebo v oddílu poděkování. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: prohlášení a zdroje financování.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- název instituce poskytující finanční prostředky nebo zdroj financí (nebo explicitní vyjádření o tom, že nebyly použity žádné externí finanční zdroje)
- prohlášení, že instituce poskytující finanční prostředky neovlivnila obsah doporučeného postupu

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Je možné obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jakým způsobem se skupina pro tvorbu doporučeného postupu postavila k případným vlivům instituce poskytující finanční zdroje?

EDIČNÍ NEZÁVISLOST

23. Byly zaznamenány a řešeny konkurenční zájmy členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu.

1
silně nesouhlasím 2 3 4 5 6 7
silně souhlasím

Komentář

POPIS

Členové skupiny pro tvorbu doporučeného postupu mohou být za určitých okolností v konfliktu zájmů. Například by se to týkalo člena skupiny, jehož výzkum v oblasti řešené doporučeným postupem je zároveň financován farmaceutickou firmou. Mělo by být jasně uvedeno, že všichni členové skupiny deklarovali, zda jsou či nejsou v konfliktu zájmů.

KDE HLEDAT

Hledejte v odstavcích či kapitolách popisujících složení skupiny pro tvorbu doporučeného postupu nebo poděkování. Příklady běžných názvů částí nebo kapitol doporučeného postupu, kde lze tyto informace najít: metody, konflikt zájmů, skupina pro tvorbu doporučeného postupu a dodatky.

JAK HODNOTIT

Obsah položky zahrnuje následující KRITÉRIA:

- popis typů možných konfliktů zájmů
- metody, kterými byly potenciální konflikty zájmů zjišťovány
- popis konfliktů zájmů
- popis toho, jak konflikty zájmů případně ovlivnily proces doporučeného postupu a tvorbu doporučení

Další HLEDISKA:

- Je položka dobře napsána? Jsou popisy jasné a výstižné?
- Dá se obsah položky v doporučeném postupu snadno nalézt?
- Jaká opatření byla použita, aby se vliv konfliktních zájmů na proces tvorby doporučeného postupu nebo doporučení minimalizoval?

CELKOVÉ HODNOCENÍ

CELKOVÉ HODNOCENÍ DOPORUČENÉHO POSTUPU

Na každou otázku zvolte prosím odpověď tak, aby co nejlépe charakterizovala hodnocený doporučený postup.

1. Hodnocení celkové kvality doporučeného postupu.

1 2 3 4 5 6 7
nejnižší možná kvalita nejvyšší možná kvalita

2. Tento doporučený postup bych doporučil k používání v praxi.

Ano
Ano, ale s úpravami
Ne

POZNÁMKY

AGREE II

NÁSTROJ

DOMÉNA 1. RÁMEC A ÚČEL

1. Celkové cíle doporučeného postupu jsou specificky popsány.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

2. Zdravotní otázky, na které doporučený postup odpovídá, jsou konkrétně popsány.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

3. Populace (pacienti, veřejnost atd.), pro kterou je doporučený postup určen, je konkrétně popsána.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

DOMÉNA 2. ZAPOJENÍ ZAINTERESOVANÝCH OSOB

4. Součástí skupiny pro tvorbu doporučeného postupu jsou odborníci ze všech relevantních oborů.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

5. Je brán zřetel na názory a preference cílové populace (pacienti, veřejnost atd.).

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

6. Skupina cílových uživatelů je v doporučeném postupu jasně definována.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

DOMÉNA 3. PŘÍSNOST TVORBY						
7. Pro vyhledávání důkazů bylo použito systematických metod.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
8. Kritéria pro výběr důkazů jsou jasně popsána.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
9. Silné stránky i omezení souboru důkazů jsou jasně popsány.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						

DOMÉNA 3. PŘÍSNOST TVORBY						
10. Metody pro formulaci doporučení jsou jasně popsány.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
11. Při tvorbě doporučení byly zváženy přínosy, vedlejší účinky a rizika intervencí.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
12. Mezi doporučeními a důkazy je explicitní vztah.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						

DOMÉNA 3. PŘÍSNOST TVORBY						
13. Doporučený postup byl před publikováním podroben nezávislé odborné oponentuře.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
14. Je uveden postup aktualizace doporučeného postupu.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						

DOMÉNA 4. SROZUMITELNOST						
15. Doporučení jsou přesná a jednoznačná.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
16. Jsou jasně popsány různé možnosti péče o jednotlivé stavy nebo zdravotní problémy.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
17. Klíčová doporučení jsou snadno rozpoznatelná.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						

DOMÉNA 5. POUŽITELNOST						
18. Doporučený postup popisuje podpůrné nástroje a překážky jeho aplikace.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
19. Doporučený postup nabízí návod a/nebo nástroje pro zavádění doporučení do praxe.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						
20. Byly zváženy možné dopady zavedení doporučení na zdroje.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						

DOMÉNA 5. POUŽITELNOST						
21. Doporučený postup uvádí kritéria pro monitorování a/nebo audit.						
1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
Komentář						

DOMÉNA 6. EDIČNÍ NEZÁVISLOST

22. Názory instituce poskytující finanční prostředky pro tvorbu doporučeného postupu neovlivnily jeho obsah.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

23. Byly zaznamenány a řešeny konkurenční zájmy členů skupiny pro tvorbu doporučeného postupu.

1 silně nesouhlasím	2	3	4	5	6	7 silně souhlasím
------------------------	---	---	---	---	---	----------------------

Komentář

CELKOVÉ HODNOCENÍ DOPORUČENÉHO POSTUPU

Na každou otázku zvolte prosím odpověď tak, aby co nejlépe charakterizovala hodnocený doporučený postup.

Hodnocení celkové kvality doporučeného postupu.

1 Nejnižší možná kvalita	2	3	4	5	6	7 Nejvyšší možná kvalita
-----------------------------	---	---	---	---	---	-----------------------------

Tento doporučený postup bych doporučil k používání v praxi.

Ano	
Ano, ale s úpravami	
Ne	

POZNÁMKY